

INTERNET KIOSK U MUZEJU ZA UMJETNOST I OBRT

FERNANDO SOPRANO ▫ Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

Muzej za umjetnost i obrt počeo je sustavno uvoditi računalnu tehnologiju namijenjenu vanjskim korisnicima (posjetiteljima) potkraj 1996. godine, kada se putem Interneta glasovalo za najdojmljiviji rad na izložbi Ivice Šiška, te u veljači 1997. godine instalacijom računala koje je u atriju muzeja omogućilo precizan putokaz (kataloške jedinice, pozicioniranost izloška i snimke) k stalnom postavu. U travnju 1997. godine na Internetu je u cijelosti prezentiran kulturološki projekt *Bidermajer u Hrvatskoj* (<http://www.artplus.hr/muo>), a u rujnu iste godine, za *Otvorenog dana Olympusa u MUO-u*, jednog od sponzora projekta, za publiku je organiziran prikaz mogućnosti kombinacije optičkih uređaja te tvrtke i komunikacije e-mailom. U listopadu 1998. godine dovršena je instalacija mreže i mrežne opreme informacijskog sustava MUO-a, što je pridonijelo još kvalitetnijoj prezentaciji sljedećega kulturološkog projekta na Internetu - *Historicizma u Hrvatskoj*. Ustaljena sintagma za to razdoblje u povijesti kulture i civilizacije, dijelom i zbog nastojanja da MUO nastavi s primjenom najnovije računalne tehnologije, odjednom postaje primjenjiva na svezu samog medija i kulturnog događaja; odabравši *Historicizam u Hrvatskoj* kao povod za promociju Internet kioska, tvrtka *Ericsson Nikola Tesla* na suptilan nam način poručuje da je osigurala mjesto u nekom budućem kulturološkom projektu koji će se 2100. također baviti poviješću starom stotinu godina. Detaljniji navodi o promociji i karakteru sveze medija i kulturološkog projekta to potvrđuju.

Historicizam u Hrvatskoj bio je kulturološki projekt na kojem je prije tri godine započelo rad više od 50 akademika, sveučilišnih profesora, suradnika Instituta za povijest umjetnosti, kustosa i drugih stručnjaka zagrebačkog Muzeja za umjetnost i obrt, te drugih hrvatskih muzeja, da bi izložbom od 17. veljače do 28. svibnja 2000. godine (katalogizma, CD-om i Internetom, na hrvatskom i engleskom jeziku) pokazali zbog čega i u Hrvatskoj razdoblje od šezdesetih godina 19. stoljeća pa do Prvoga svjetskog rata označujemo kao "utemeljiteljsko doba". Nakon uvida u sadržaj izložbe postaje jasnije zbog čega je važno prepoznatljivu i cjelovitu razglednicu o nama poslati i putem Interneta. A Internet kiosk tvrtke *Ericsson Nikola Tesla*, uz ostalo, omogućuje i slanje e-mail razglednice iz atrija MUO-a (dakako, i ne samo slika s izložbe *Historicizam*) iako nemate svoj račun kod nekog od posrednika za pristup Internetu.

HISTORICIZAM KAO POVOD. Važno je napomenuti da je Internet kiosk u potpunosti hrvatski proizvod što pridonosi međunarodnom imidžu naše zemlje. Ake Enella, predsjednik kompanije *Ericsson Nikola Tesla*, ističe da je Hrvatska među onim zemljama koje su vlastitim snagama razvile Internet kiosk, proizvod prepoznatljiv po široj paleti funkcija u odnosu na slične u svijetu, te da bi njegova primjena u školama osigurala veću razinu informacijske pismenosti i mogućnost dostupa novim tehnologijama, a istodobno predstavljala izravno ulaganje u domaću proizvodnju i razvoj. Osim hrvatskog Internet kioska ima ugrađenu podršku za njemački, talijanski, engleski i slovenski jezik. Svi izbornici, tastatura i help, koji su dio programske podrške Internet kioska, automatski se prilagođavaju izabranom jeziku. Naravno, sadržaj web stranica neće biti automatski preveden u odabrani jezik, no u doglednoj budućnosti možda i to možemo očekivati.

Internet kiosk je jednostavan za uporabu i otporan na slučajna i namjerna oštećenja. To osigurava grafičko sučelje i ekran osjetljiv na dodir (touch screen). Korisnik dodiranjem prsta na ekran bira usluge koje želi koristiti ili stranice koje želi vidjeti. Za unos podataka po potrebi se u donjoj trećini ekrana aktivira virtualna tipkovnica. Informacijski je servis pod kontrolom vlasnika kioska i besplatan je za korisnika, dok pretraživanje i čitanje web stranica treba platiti. Ubacivanjem kreditne ili čip kartice u čitač aktivira se izbornik usluga. Ukratko, korisnik može birati između "surfanja" Internetom, čitanja vlastite elektroničke pošte, slanja elektroničkih razglednica ili traženja informacijskih usluga koje sadrže i pomoć za upotrebu ovog uređaja. Zbog svojih multimedijalnih mogućnosti Internet kiosk može poslužiti i kao informacijski kiosk s informacijama o muzejskim, kazališnim i kino programima, redom vožnje aviona, autobusa, vlakova ili brodova, dežurnim bolnicama i ljekarnama itd., no prvi *Ericsson Nikola Tesla* Internet kiosk u funkciji javne uporabe postavljen u Poslovnom klubu Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu, pružao je u prvom redu suvremenu komunikacijsku podršku *Historicizmu u Hrvatskoj*, kao segment marketinškog plana i programa MUO-a za taj kulturološki projekt.

UMREŽENI KIOSK. Internet kiosk može raditi kao samostalna ili kao mrežna aplikacija za vlasnike više Internet kioska postavljenih na različitim mjestima. Uz mrežnu aplikaciju vlasnik ima mogućnost kontrolirati sve kioske s jednog mjesta.

Pomoću serverske aplikacije Internet kioske moguće je grupirati prema zajedničkim karakteristikama, kako bi ih

IM 32 (1-2) 2001.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEW, EXPERIENCES, EVENTS

sl. 1 Grupa tinejđerki pretražuje sadržaj Internet kioska u auli Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu
Fotodokumentacija MUO

sl. 2 Internet kiosk
Fotodokumentacija MUO

Hardware u kiosku
U 140 cm visokom kućištu nalazi se PC računalo bazirano oko Intel BX čipseta i PII Celeron procesora na 466 MHz sa 64 Mb RAM-a. Za pohranu podataka brine se 6,4 Gb hard disk, od čega je 4 Gb slobodno za korisničke podatke, reklame ili info stranice. Podaci mogu biti i na standardnim medijima, disketi ili CD-ROM-u. Zvuk iz ugrađenih zvučnika kontroliran je SoundBlaster kompatibilnom zvučnom karticom, dok ATI grafička kartica sa 8 Mb RAM-a brine oko prikaza slike na 15 inčnom LCD ekranu osjetljivom na dodir. Lagani dodiri prstima po ekranu poslužit će umjesto miša, a niti udarci čekićem neće ga oštetiti. Slika će i dalje ostati oštra u 1024x768 točaka sa 64k boja. Komunikacija s Internetom moguća je pomoću ugrađenog V.90 modema ili Ethernet kartice.

lakše održavali. Svakoj grupi ili pojedinačnom kiosku moguće je s centralnog mjesta promijeniti reklame ili sadržaj informacijskih stranica pa čak i zamijeniti staru verziju programa novom. Ako neki Internet kiosk prestane funkcionirati, odnosno izgubi vezu s Internetom, informacija o tome prikaže se na serveru, a postoji i mogućnost slanja e-maila prema administratoru s informacijom o neispravnom kiosku. Za Internet kiosk kompanija *Ericsson Nikola Tesla* dobila je vrijedno priznanje za inovaciju (NOVITET '99.) na Međunarodnom sajmu informacijske tehnologije INFO '99.

THE INTERNET KIOSK IN THE MUSEUM OF ARTS AND CRAFTS

The Museum of Arts and Crafts began to introduce computer technology aimed at visitors in February 1997 with the installation of a computer in the museum lobby that served as a precise roadmap (catalogue items, placement of exhibits and photographs) to the permanent exhibition. It went on from there and over the coming years continued with the Internet presentation of culturological projects Biedermeier in Croatia and Historicism in Croatia, with the completion of the network and network equipment of the museum computer system, as well as the promotion of the Internet kiosk.

Apart from support in Croatian, the Internet kiosk is installed with support for German, Italian, English and Slovenian. All the menus, the keyboard and the help menu, which are part of the software support of the Internet kiosk, are automatically adapted to the selected language. The information service is controlled by the kiosk's owner and its use is free to users, but they have to pay a charge to search and read web-pages. The browser is activated by inserting a credit card or a smart card. In short, the user can choose between surfing the Internet, reading his or her email, sending electronic postcards or seeking information services that also include a help menu for the use of the machine. Because of its multimedia options, the Internet kiosk can also serve as an information kiosk with information concerning museum, theatre and cinema programmes, flight, train and bus schedules, information about hospitals, pharmacies and so on. However, the first Ericsson Nikola Tesla Internet kiosk serving the public, which was installed in the Business Club of the Museum of Arts and Crafts in Zagreb, was primarily aimed at providing modern communications support for Historicism in Croatia as a segment of the marketing plan and the museum's programme for this culturological project. It is important to note that the Internet kiosk is entirely a Croatian product, and this promotes the international image of our country. By selecting the exhibition Historicism in Croatia as an opportunity for the promotion of the Internet kiosk, it becomes clear why it is so important, after seeing the exhibition, to be able to send a recognisable and integral postcard about us via the Internet.

sl. 1 Clark Art Institute,
Williamstown, Massachusetts
Sličica: Sanja Cvetnić

PORTRET ZNANSTVENE, MUZEJSKE I NASTAVNE USTANOVE - CLARK ART INSTITUTE, WILLIAMSTOWN, MASSACHUSETTS

SANJA CVETNIĆ ▫ Filozofski fakultet, Zagreb

U unutrašnjosti Američke Savezne Države Massachusetts, dvjestotinjak kilometara od Bostona, u gradiću Williamstown, nalazi se jedna od najproglavnijih muzejsko - znanstvenih ustanova Nove Engleske, Clark Art Institute. Otvoren je 1955. godine zaslugom (i bogatstvom) Roberta Sterlinga Clarka (1877.-1956.), nasljednika industrije šivaćega stroja Singer i istraživača Kine, i njegove žene Francine (1876.-1960.), rođene Francuskinje. U jedinstvenome sklopu djeluje znanstveni institut s vrlo bogatom knjižnicom iz područja povijesti umjetnosti (zadivljujuće iscrpnom u područjima slikarstva, skulpture, grafike i teorijskih djela o vizualnoj komunikaciji, sveukupno oko 200.000 svezaka), muzej (najvažnije su slikarska zbirka starih majstora, francuskih impresionista i američkih slikara, grafička zbirka i zbirka fotografije) i - u suradnji s obližnjim Williams Collegom - poslijediplomski studij na kojemu se obrazuju budući američki kustosi i voditelji muzejskih ustanova. Okupljeni sadržaji postali su u posljednjih pet godina, jačom prisutnošću Clark Art Instituta u stručnome, ali i u najširem, dnevnom tisku i elektronskim medijima (www.clarkart.edu), primamljivom metom američkim i stranim znanstvenicima, kustosima i sveučilišnim nastavnicima. Od 2000. godine Institut je magnetizmu svojih sadržaja pridao još jednu atraktivnu dimenziju. Želeći privući istraživače iz različitih sredina u Williamstown, zemljopisno udaljen od najatraktivnijih urbanih centara regije, započeo je programom stipendiranih boravaka, službeno nazvanim Clark Fellowship Program. Sustav omogućuje boravak šesnaest znanstvenika tijekom svake akademske godine u Institutu i njihovo uključenje u rad ustanove vlastitim istraživanjima, predavanjima studentima, javnim predavanjima i publikacijama. Za taj je napor sâm Institut uposlao nove osobe, poput direktorice znanstvenoga odjela i sveučilišne profesorice, Michael Ann Holly, iskusne u poslu oglašavanja programa i odabira znanstvenika i njihovih projekata koji se uklapaju u širu djelatnost.

Zanimljivo je preplitanje različitih aktivnosti Instituta. Između ostalih studijskih obaveza, studenti poslijediplomskoga

studija upisuju, slušaju i polažu ispite iz muzeologije, predmeta koji vodi direktor cjelokupne ustanove, sveučilišni profesor Michael Conforti. Iznimno sretna situacija omogućuje im da uz naučene probleme muzeološke teorije iz prve ruke saznaju (pa i provjere vlastitim uvidom) kako i koliko su oni željeni principi, puko teoretiziranje ili pak neizmjereno korisna znanja s kojima valja krenuti u vlastitu muzeološku praksu. Većina studenata (svi koji to žele) uključeni su u neku djelatnost Instituta, od ispomoći u odjelu dijateke i fototeke do dokumentarističkih poslova u odjelu grafike, fotografije ili slikarstva, pod nadzorom i vodstvom iskusnih kustosa. Tijekom studija, također, svatko ima prilike sudjelovati u pripremi izložbe ili barem postavljanju gostujućega projekta. Najčvršća je suradnja s obližnjom ustanovom Massachusetts Museum of Contemporary Art (MASS MoCA) iz North Adamsa, ali sve češće gostuju izložbe europskih ustanova, poput proljetne atrakcije (2001.) posvećene Dante Gabrielu Rossettiju i njegovim slikama iz šezdesetih godina XIX. stoljeća, prispjele iz engleskoga Birminghama (The Barber Institute of Fine Arts).

Uz brojna javna predavanja gostiju, teme kojih se mijenjaju tjednim ritmom, Institut organizira i nekoliko znanstvenih skupova godišnje. Tema svibanjskoga skupa (2001.) je bila *Povijest umjetnosti. Estetika. Vizualni studiji (Art History. Aesthetics. Visual Studies)*, a slijedila je *Impresija. Brzo slikanje u Francuskoj 1860.-1890. (Impression: Painting Quickly in France 1860.-1890.)*, povezana s otvorenjem izložbe srodne teme u kolovozu i naposljetku *Kultura, kritika i umjetnost Normana Rockwella (Culture, Criticism and the Art of Norman Rockwell)* u rujnu, posvećena jednom od najslavnijih američkih ilustratora.

O svojim znanstvenim i muzejskim dosezima Institut je od 2000. godine odlučio obavještavati zainteresirane u godišnjaku nazvanome *CAI - The Journal of the Clark Art Institute*. Kompleksni profil ustanove odražava se i u publikaciji - u njoj je moguće pronaći detaljnu genezu nekog izložbenoga projekta, od prvotne ideje do izvještaja i fotografija s otvorenja (korisno i u edukaciji budućih muzealaca), ali i znanstvene osvrte na pojedine probleme vezane uz izložbu ili djela iz zbirke.

Združenost različitih, prečesto autističnih aktivnosti - znanstvene, muzejske i nastavne - tvore od Clark Art Instituta iznimno uspješnu i atraktivnu ustanovu u osnovi koje stoji vrlo poučna i potrebna formula. Za mnoge druge sredine to je, na žalost, tek sanjana Utopija.

THE PORTRAIT OF A SCHOLARLY, MUSEUM AND EDUCATION INSTITUTION - THE CLARK ART INSTITUTE, WILLIAMSTOWN, MASSACHUSETTS

In the heart of the American state of Massachusetts, some two hundred kilometres from Boston, in the town of Williamstown, there is one of the most enterprising of museum and scholarly institutions in New England - the Clark Art Institute. It was opened in 1955 as a result of the efforts (and wealth) of Robert Sterling Clark and his wife Francine.

In this unique complex there is an institute with an exceptionally well-stocked library with titles from art history, a museum and - in cooperation with the nearby Williams College - a postgraduate course for future American curators and museum managers. These facilities have, over the past five years, through the stronger presence of the Clark Art Institute in the professional and general press and electronic media, become an attractive lure for scholars, curators and university professors from America and abroad. From the year 2000, the Institute has enhanced the appeal of its facilities with yet another attractive dimension. In order to attract researchers from various places to Williamstown, which is geographically remote from the most attractive urban centres in the region, the Institute has put in place a programme of scholarship support, with the official title the Clark Fellowship Program.

POGLED UNATRAG UOČI 20. OBLJETNICE:

UZ MDC-ovu IZLOŽBU IZDAVAČKE DJELATNOSTI HRVATSKIH MUZEJA

SNJEŽANA RADOVANLIJA MILEUSNIĆ □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

Muzejski dokumentacijski centar (MDC) sudjelovao je na 23. međunarodnom sajmu knjiga i učila (INTERLIBER) sa svojom 19. izložbom izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija. Izložba se održavala na Zagrebačkom velesajmu od 7. do 11. studenoga 2000. Brojnoj publici izloženo je ukupno 415 publikacija, 5 CD-ROM-ova i 78 razglednica 93 hrvatske muzejsko-galerijske ustanove koje su se odazvale MDC-ovom pozivu za sudjelovanje. Svi naslovi kao i popis 161 plakata i 7 kalendara publiciranih tijekom 2000. godine, navedeni su u popratnom bibliografskom katalogu¹.

Objedinjavanje izdavačke djelatnosti muzeja i galerija na jednome mjestu jedinstvena je prilika kada se, osim

¹ Radovanlija Mileusnić, Snježana. 19. izložba izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija. Zagreb : Muzejski dokumentacijski centar, 2000.